

College van Diakenen van de Gereformeerde Kerk te Kampen

Beknopte evaluatie van de activiteiten in 2016

(De openbare versie waaruit alle eigennamen geschrapt zijn.)

Vooraf

In de beleidsnotitie 'Diaconaal Beleid 2015 - 2019' is een aantal voorgenomen concrete activiteiten van de diakenen, de Wijkraden van Diakenen en het College van Diakenen opgesomd. Deze activiteiten zijn in drie categorieën ingedeeld, namelijk: gericht op de samenleving; binnen de kerk; en binnen de diaconie.

Nu het jaar 2016 verstreken is, kijken wij in deze evaluatie op het werk van dat jaar terug vanuit het perspectief van het voorgenomen beleid. In de volgende paragrafen zijn de voornemens van de beleidsnotitie cursief vermeld. De activiteiten van 2016 zijn daarna vermeld.

1. Activiteiten gericht op de samenleving

- *Vreemdelingendiaconaat.*

Omdat de voorzitter van het College van Diakenen in 2016 tevens als waarnemend voorzitter van de Interkerkelijke Diaconale Werkgroep AZC Kampen-Dronten is opgetreden waren de lijnen tussen beide gremia heel kort en effectief.

Ook in 2016 werden de activiteiten van de werkgroep in dit AZC in de praktijk uitgevoerd door een aantal zeer betrokken kerkleden (al of geen diaken) uit Kampen en Dronten: groepjes asielzoekers naar kerkelijke samenkomsten brengen in Emmeloord en Zwolle; de kledinginzameling en –verkoop runnen; en de bewoners voorzien van een kerst- en paasattentie. Zoals eerder vermeld: lokale kerken kunnen en moeten op het AZC Dronten slechts een bescheiden rol spelen, vanwege de zeer uiteenlopende religieuze achtergronden van haar bewoners. Die rol ligt daarom primair op diaconaal terrein en is daarom belangrijk! De interesse en de attenties van de kerken wordt door de bewoners van het AZC op grote prijs gesteld!

- *Sociale zekerheid, maatschappelijke dienstverlening en armoedebeleid: kritisch volgen van het Kamper gemeentelijk beleid, met speciale aandacht voor de ouderen (uitvoering WMO m.n. het beleid t.a.v. Huishoudelijke Hulp 1 (HH1)).*

Op 1 januari 2015 is de zorg, hulp en ondersteuning aan inwoners tamelijk ingrijpend gewijzigd, met name op het gebied van het verlenen van huishoudelijke hulp. Het Rijk heeft tal van taken op het gebied van jeugd, zorg, werk en inkomen neergelegd bij gemeenten door middel van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Participatiewet voor werk en inkomen.

Deze zogenoemde decentralisaties zijn vooral bedoeld om op gemeentelijk niveau zorg en ondersteuning dichterbij en meer op maat te organiseren. Tegelijk krijgen de gemeenten minder geld om deze taken uit te voeren. Zij moeten dus meer doen, met minder geld. Het Rijk voert deze veranderingen door om de zorg toegankelijk, goed en betaalbaar te houden. Als College van Diakenen proberen wij de ontwikkelingen op plaatselijk niveau zo goed mogelijk te volgen.

- *Aandacht en (financiële) steun voor de Voedselbank Kampen: Naast extra collectes en giften zal nu al vier jaar durende maandelijkse inzameling van door de Voedselbank aangegeven producten worden voortgezet, zolang daaraan behoefte bestaat.*

Het onderwerp 'Voedselbank' is ook in 2016 een vast punt op de agenda van het college geweest. Op 31 december 2016 kende de Voedselbank een kleine 200 een- en meerpersoonshuishoudens die om de week een zo gevarieerd mogelijk voedselpakket krijgen aangeboden. Het College van Diakenen ondersteunde de Voedselbank ook in dit jaar weer financieel: de opbrengst van de eerste avondmaalscollecte in 2016 was voor

de Voedselbank bestemd om het werk o.a. ook logistiek mogelijk te maken. Opnieuw ook werd dit belangrijke werk door een maandelijkse bijdrage in natura ondersteund: in onze en de hervormde wijkgemeenten en "De Bron" te IJsselmuiden werden gedurende drie achtereenvolgende maanden per wijk langhoudbare producten ingezameld. Deze diaconale actie is ook in 2016 een groot succes geworden! Deze actie bevordert het diaconale bewustzijn van de gemeenteleden en wordt door velen van harte ondersteund. Op nadrukkelijk verzoek van het bestuur van de Voedselbank Kampen heeft het College van Diakenen besloten om de inzamelingsactie ook in het seizoen 2016-2017 voort te zetten.

Het is hartverwarmend om te zien hoe ook vele andere diaconieën binnen de Gemeente Kampen (van maar liefst 32 kerken!) zich beijveren het werk van de Voedselbank mogelijk te maken. Op de jaarlijks terugkerende vergadering in januari met alle diaconieën van Kampen geeft het bestuur uitgebreid informatie over het reilen en zeilen (ook financieel) van de Voedselbank. Zorgen worden gedeeld, trends besproken. Bijkomend positief nevenverschijnsel: een uitwisseling van gedachten en ideeën in een informele en ongedwongen sfeer tussen diakenen van heel verschillende kerken binnen de Gemeente Kampen.

- *Samenwerking met andere diaconieën met het oog op de WMO.*

Een tweetal diakenen uit het Open Hof is aanwezig bij de vergaderingen van de Sociaal-maatschappelijke Regiegroep, die een samenwerking tot stand probeert te brengen tussen de Kamper kerken en de burgerlijke gemeente Kampen.

- *Directe steun in noodsituaties van Kamper burgers via het samen met de Rooms-katholieke Kerk ingestelde Hulpfonds voor de Minima. Om ook hier de continuïteit te waarborgen, zowel op financieel als personeel gebied zullen concrete mogelijkheden tot uitbreiding van het aantal deelnemers (bijvoorbeeld de Hervormde Gemeente Kampen) worden onderzocht.*

De beraadsgroep voor het fonds werd in 2016 gevormd door twee vertegenwoordigers van de Parochiële Caritas Instelling en de voorzitter en secretaris van het College van Diakenen. De beheerder, die de daadwerkelijke hulpverlening verrichtte, had al eerder aangegeven dat hij na ruim 15 jaar graag zijn werkzaamheden voor het fonds zou willen beëindigen, mede gezien zijn leeftijd. Omdat er voor hem geen opvolger gevonden kon worden werd besloten om het fonds na ruim 30 jaar per 1 januari 2017 op te heffen, mede vanwege de goede start van het Kamper Krachtfonds medio 2015. Daarnaast zijn er nu veel meer voorzieningen dan 30 jaar geleden.

In een gezellige bijeenkomst hebben wij – onder dankzegging – in november 2016 afscheid genomen van de beheerder en in grote eenstemmigheid besloten wij tot verdere afwikkeling van het fonds.

Het College van Diakenen heeft dit hulpfonds in een lange reeks van jaren als een belangrijk onderdeel van haar diaconale werk in Kampen beschouwd, maar achtte nu de tijd rijp om haar activiteiten over te dragen aan het nieuw opgerichte Kamper Krachtfonds, dat zij van harte wil ondersteunen, zo mogelijk ook financieel.

- *Ondersteuning van de activiteiten van Kerkinactie voor het binnenlands diaconaat en (samen met de commissie ZWO) voor het werelddiaconaat. Daarbij gaat het o.a. om het organiseren van zogenaamde noodhulpcollectes wanneer er zich waar dan ook ter wereld rampen voltrekken.*

In 2016 is er geen extra noodhulpcollecte gehouden.

- *Het (opnieuw) organiseren van een sociale informatiemarkt.*

De krappe bezetting van het College van Diakenen en de beperkt beschikbare tijd hebben in 2016 op dit punt nog niet tot initiatieven geleid.

- *Ondersteuning van de activiteiten van Kerk in Actie voor het binnenlands diaconaat en (samen met de commissie ZWO) voor het werelddiaconaat.*

De activiteiten van Kerk in Actie zijn door kerkbodeartikelen, folders en voorbeden ondersteund. Dit betreft de geplande themazondagen met bijbehorende collecten, waarvan twee voor het binnenlands diaconaat. Belangrijk om te noemen is daarbij de ondersteuning van de collecte met behulp van een power-pointpresentatie, bijvoorbeeld bij speciale doelen van de Commissie Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO).

2. Binnen de kerk

- *Geldwerving binnen de kerk.*

De financiële situatie van de diaconie is gelukkig tot nu toe te kenschetsen als gezond.

- *Thuiskerk.*

Bij de thuiskerk werken CvD en College van Kerkrentmeesters samen. De eindverantwoordelijkheid, ook in financiële zin, berust bij de diaconie. Om in de toekomst vervanging van de apparatuur mogelijk te maken is m.i.v. 2009 begonnen met het reserveren van middelen voor dat doel. Op de balans per 31 december 2016 staat inmiddels een bedrag van € 12.447,59 in rekening 2150 "Reserveringsfonds Thuiskerk". Daarom is besloten om in 2016 geen extra geld meer te reserveren voor de Thuiskerk, zoals wij dat in voorgaande jaren wel deden. De opgebouwde reserve lijkt ons voorlopig voldoende.

Ook in 2016 werden de, door de diaconie betaalde, abonnementsgelden niet meer in rekening gebracht bij de gebruikers, maar werd hen gevraagd om een vrijwillige bijdrage. De praktijk leert dat met deze vrijwillige bijdrage een redelijk evenwicht is ontstaan tussen inkomsten en uitgaven. In 2013 is al een onderzoek ingesteld naar de wijze waarop de thuiskerk in de toekomst het beste vormgegeven kan worden, met gebruikmaking van de expertise van de stichting Intermediair Kerkcomroep Nederland (sIKN). Mogelijkheden om geluid, maar in de toekomst misschien ook beeld, te verspreiden via internet worden als heel aantrekkelijk ervaren, zij het dat een belangrijk deel van de deelnemers aan de thuiskerk zich op de digitale snelweg (nog) niet thuisvoelt. In de voortgaande samenwerking met Hervormde Gemeente Kampen zal ook de Thuiskerk zijn definitieve vorm moeten krijgen. In het najaar is veel tijd gevraagd van de vrijwilligers omdat de uitzendfrequenties van de Thuiskerk moest worden aangepast.

Onvermeld mag niet blijven dat de beheerder na "40 dienstjaren" zijn activiteiten t.b.v. de Thuiskerk heeft beëindigd. De diaconie is hem daarvoor veel dank verschuldigd!

- *Financiële ondersteuning van wie dat nodig heeft.*

In 2016 werden een tweetal leningen verstrekt om daarmee openstaande huurschulden te betalen en dreigende huisuitzetting te voorkomen. Daarnaast werden twee ondersteuning verleend aan mensen die in acute problemen verkeerden. Zij wendden zich tot de Diaconie uit eigen beweging en na verwijzing door hulpverleningsinstanties. Op haar beurt heeft de Diaconie mensen naar hulpverleningsinstanties verwezen die naast financiële hulp dringend psychosociale ondersteuning nodig hadden.

Aan het einde van het jaar werd een tiental huishoudens door de Diaconie voorzien van "kerstpakketten" in de vorm van waardebonnen die door de betrokkenen zijn te verzilveren bij een van de lokale supermarkten. Daarbij mag niet onvermeld blijven dat ook dit jaar weer een grote groep gemeenteleden het door hen zelf ontvangen kerstpakket beschikbaar stelde voor mensen die dat in hun ogen meer dan zichzelf nodig hebben. Kort voor de zomervakantie verstrekte de wijkdiaconie van de Protestantse

Wijkgemeente Open Hof aan 33 “ons bekende adressen in Kampen” waardebonnen om daarmee iets extra’s te kunnen doen in de zomerperiode.

In gezamenlijkheid met de Hervormde Gemeente hebben vele ouderen in alle wijken van de beide kerken een fruitbakje ontvangen rond Dankdag. Daarbij was de medewerking van Kamper basisscholen onmisbaar. Een enorme operatie die uiteindelijk zeer succesvol was en gewaardeerd werd!

Waar het aantal aanvragen ook in 2016 nog redelijk beperkt blijft, kunnen de benodigde bedragen voor ondersteuning incidenteel vrij fors zijn, bijvoorbeeld in geval van ontstane huurachterstand en daaruit voortvloeiende dreiging van huisuitzetting. Schuldhulpverlening en/of een begeleidingstraject van “Financiën op Koers” is dan daarnaast geboden, wil men in de toekomst niet opnieuw in de problemen komen. De samenwerking van de Diaconie met deze instanties is zonder meer goed te noemen.

Met het oog op te verstrekken leningen en ondersteuning is het Diaconaal Steunfonds ingesteld. Dit fonds beschikte eind 2016 nog steeds over een vermogen van € 20.000. Het fonds maakt het mogelijk de aanvragen, die per jaar in aantal en bedrag nogal kunnen variëren, in te willigen zonder dat de lopende begroting wordt belast. De vraag blijft, of allen die dat nodig hebben de moed opbrengen om de diaconie te benaderen en of wij zelf voldoende zicht hebben op wat nodig is, ook al is het onderwerp van de diaconale antenne voortdurend in de aandacht en proberen wij ook concreet vorm te geven aan “de zorgzame kerk”.

Indien de jaarrekening een positief saldo laat zien ondersteunt de Diaconie een aantal goede doelen op vooral lokaal, maar ook regionaal en landelijk niveau. Ook in 2016 kon de Diaconie daardoor een aantal goede doelen royaal ondersteunen.

- *Acties in bijzondere situaties.*

In voorgaande jaren werden substantiële bedragen ontvangen van de Stichting het Solidariteitsfonds. Die bedragen werden doorbetaald naar projecten in Myanmar. De Stichting het Solidariteitsfonds is opgezet door oud-verzetsstrijders met als doel het overwinnen van politieke en godsdienstige tegenstellingen. Er werden/worden projecten ondersteund in Noord-Ierland, in Rwanda etc. en dus ook in Myanmar. De diaconie fungeerde als doorgeefluik, omdat de stichting geen particulieren mag subsidiëren. Belastingtechnisch komen alleen stichtingen e.d. in aanmerking. De projecten in Myanmar voldoen aan deze eis, echter omdat het geld daar via tussenpersonen op de plaats van bestemming komt, is de medewerking van de diaconie van belang. Omdat het hier in feite gaat om een buitenlands project is de praktische afhandeling ervan met ingang van 2016 overgedragen aan de Commissie ZWO.

- *Diaconale voorbede in de eredienst.*

De diaconale voorbede bedoelt ons te bepalen bij datgene dat anders onopgemerkt blijft. De gebedsintenties worden bij toerbeurt opgesteld door de wijkraden van diakenen van onze kerken en het College van Diakenen van ‘De Bron’ te IJsselmuiden.

- *Ruime publiciteit over diaconale doeleinden in kerkbode en anderszins.*

Naast gerichte publiciteit in de Kerkbode in verband met de themazondagen, kan verwezen worden naar de vaste rubriek ‘Diaconalia’ in dit blad, waarin elke keer melding wordt gemaakt van de diaconale gebedsintentie van de afgelopen zondag. Daarnaast bevat deze rubriek van tijd tot tijd ook specifieke informatie over een actueel thema. De paas- en kerstpakkettenacties t.b.v. de vele vluchtelingen in het AZC Dronten, waarbij naast diakenen ook vele vrijwilligers uit verschillende kerken van Kampen en Dronten betrokken waren, hebben ruim aandacht gekregen in de kerkbode.

3. Binnen de diaconie

- *Onderlinge aansporing en toerusting met het oog op goed gebruik en verdere ontwikkeling van de 'diaconale antenne'.*

Zowel in de wijkraden van diakenen als in het College van Diakenen is dit punt bij herhaling ter sprake gekomen. Het gaat om het ontwikkelen en bevorderen van fijngevoeligheid voor de noden van de ander. Een viertal diakenen heeft in 2016 de Landelijke Diaconale Dag voor Diakenen te Utrecht bezocht: een inspirerende dag met veel aandacht voor actuele diaconale thematiek (o.a. de zorgzame kerk). Een belangrijke bron van inspiratie voor de diakenen vormt het tweemaandelijks verschijnende blad Diakonia.

- *Samenwerking met de diaconie van de Gereformeerde Kerk van IJsselmuiden.*

Deze samenwerking is, zoals eerder vermeld in het jaarverslag van 2015, voor een deel beëindigd: de voorzitter van de Diaconie van College van Diakenen van 'De Bron' neemt niet meer deel aan de vergaderingen van het Kamper College. De veelheid van "Kamper zaken" en het gebrek aan relevantie daarvan voor "De Bron" liggen ten grondslag aan dit besluit. De jaarlijkse bezinningsavond, de diaconale voorbeden en het handboek blijven als gemeenschappelijke activiteiten gehandhaafd, evenals de volledige participatie van "De Bron" in de inzamelingsactie die de Diaconie t.b.v. de Voedselbank Kampen heeft opgezet.

- *Organisatie van één bezinningsavond per jaar voor alle diakenen van de Gereformeerde Kerken van Kampen en IJsselmuiden.*

In 2016 is deze avond niet georganiseerd, omdat de veelheid van vergaderingen op kerkelijk terrein alle aandacht van betrokkenen al opslokte. Doordat in beide wijken niet alle diaconale functies vervuld waren, hadden de diakenen ook daarnaast al te veel dingen omhanden waarvoor zij steeds tijd moesten vrijmaken.

- *Instandhouding en actualisering van het 'Handboek voor de diakenen' met praktische informatie voor alle diakenen van de Gereformeerde Kerken van Kampen en IJsselmuiden.*

In 2014 is het Handboek voor de diakenen door de secretaris van het College van Diakenen grondig geactualiseerd. Vervolgens heeft de voorzitter van het college een verkorte versie van het handboek gemaakt waarin vooral aandacht werd besteed aan praktische zaken rond verzoeken om financiële ondersteuning, etc. Door bespreking daarvan in de wijkdiaconieën kan het handboek een goede steun zijn bij vragen die de diaken in zijn wijkwerk tegen kan komen. In 2016 zijn er vrijwel geen wijzigingen in het Handboek aangebracht.

Een complicatie vormt in dezen de verschillende wijzen van werken op diaconaal terreinen tussen de Gereformeerde Kerk van Kampen en die van de Hervormde Gemeente in de wijkdiaconie van de Protestantse Wijkgemeente in wording. Op praktische gronden werken de wijkdiaconieën van beide kerken nog op basis van de eigen afspraken. Op aanwijzing van de beide Algemene Kerkenraden is een traject in gang gezet om te komen tot onderlinge afstemming en afspraken rond structuren en procedures, zij het dat beide diaconieën voorlopig hun eigen financiële zelfstandigheid nog behouden binnen het gekozen federatief verband.

De eerstvolgende grondige aanpassing van het Handboek voor de Diakenen zal daarom waarschijnlijk niet plaatsvinden voordat er voldoende overeenstemming is met de diakenen van de Hervormde Gemeente te Kampen over de te volgen koers.

- *Regelmatig aanbod aan (nieuwe) diakenen van deelname aan de basiscursus diaconaat van de Dienstenorganisatie PKN.*

De basiscursus wordt jaarlijks aangeboden op een plaats in de regio.

- *Zoeken van mogelijkheden van praktische samenwerking met de diaconie van de Nederlands Hervormde Gemeente te Kampen.*

In 2016 vond er in het najaar een formeel overleg plaats tussen de beide voorzitters van de colleges van diakenen onder begeleiding van een gemeenteadviseur om de verschillen in structuur en cultuur tussen de beide diaconieën in kaart te brengen en te zoeken naar mogelijkheden voor goede onderlinge samenwerking. Dit mede vanwege de voortgaande federatievorming van beider kerkelijke gemeenten. Een belangrijk punt van zorg daarbij is het gebrek aan menskracht (zie hieronder)! Op praktisch vlak liep de samenwerking goed: o.a. rond de inzamelingen ten behoeve van Voedselbank en de activiteiten ten behoeve van het AZC Dronten. Naast dit overleg is op centraal niveau, samen met vertegenwoordigers van de Colleges van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen van de Hervormde Gemeente in Kampen, ook gesproken over de collecteroosters van 2016 en 2017 en aanverwante zaken als de administratieve verwerking van collecteopbrengsten t.b.v. de Diaconie.

Speciaal overleg vindt plaats wanneer actuele noodsituaties dat vragen. Wanneer zich, waar dan ook ter wereld, rampen voordoen wordt zo gecoördineerd mogelijk in zowel de Gereformeerde Kerk als de Hervormde Gemeente getracht zoveel mogelijk geld voor het betreffende goede doel in te zamelen.

4. Nog enkele punten

Het College van Diakenen heeft afscheid moeten nemen van enkele collegeleden en daardoor zitten de drie overige leden (het kerkordelijke minimum) niet alleen met dubbele taken, maar breidt ook het aantal zaken dat niet opgepakte kan worden zich uit. Het college heeft deze zorgelijke situatie al verscheidene malen expliciet onder de aandacht van de Algemene Kerkenraad en van de wijkkerkenraden gebracht, maar tot nu toe helaas met weinig resultaat ...

Het origineel van dit jaarverslag is vastgesteld door het College van Diakenen op 14 februari 2017.